

**Силабус
освітнього компоненту**

**Фінансовий менеджмент
(за вибором здобувачів освіти)**

Назва дисципліни:	Фінансовий менеджмент
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Галузь знань:	
Спеціальність:	
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=3038
Рік навчання:	
Семестр:	
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра обліку і оподаткування
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Костенко Юрій Олексійович, к.т.н., доцент
Контактний телефон:	(050) 919-45-07
E-mail:	ie_khnahu@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є формування теоретичних знань і практичних навичок з теорії і практики управління фінансами підприємств, стратегії і тактики фінансового забезпечення суб'єктів господарювання, формування вміння управляти операційною та інвестиційною діяльністю, винайдення правильних фінансових рішень.

Предмет: педагогічно адаптована система понять щодо економічних відносин, що виникають у процесі управління фінансами підприємств.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення сутності та методологічних основ фінансового менеджменту;
- набуття знань і практичних навичок з управління грошовими потоками, прибутком і активами підприємства;

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

«Економічна теорія», «Фінанси, гроші та кредит», «Економіка підприємства», «Бухгалтерський облік», «Аналіз господарської діяльності», «Менеджмент».

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність працювати автономно;
- здатність працювати у команді;
- здатність бути критичним та самокритичним;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; з
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність управляти формуванням прибутку суб'єкта підприємництва.
- здатність формувати політику управління оборотними активами підприємства (виробничими запасами, грошовими активами, дебіторською заборгованістю).
- здатність формувати політику управління необоротними активами підприємства у рамках забезпечення розширеного відтворення ресурсного потенціалу.
- здатність формувати політику управління фінансовою структурою капіталу, вміти проводити розрахунки щодо оптимальної структури капіталу.
- здатність оцінювати та обґрунтувати рівень ризику в процесі прийняття фінансових рішень.

Результати навчання:

- формувати систему організаційного та інформаційного забезпечення фінансового менеджменту;
- визначати реальні потреби в окремих видах активів та їх суми в цілому;
- оцінювати вартість грошей у часі, проводити потрібні розрахунки;
- оптимізувати склад і обсяги фінансових потоків з позиції ефективності їх використання;
- визначати загальні потреби фінансових потоків;
- управляти фінансовими потоками;
- формувати заходи по попередженню та мінімізації окремих фінансових ризиків та їх страхуванню.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК «Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту»	2	1
	СР «Система забезпечення фінансового менеджменту»	11	14
2	ЛК «Управління грошовими потоками на підприємстві»	2	1
	ПР «Управління грошовими потоками на підприємстві»	4	1
	СР «Методологія забезпечення вирівнювання і синхронізації грошових потоків»	11	14
3	ЛК «Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках»	2	1
	ПР «Визначення вартості грошей у часі»	2	0
	СР «Врахування фактора часу у розрахунках вартості облігацій та акцій»	11	14
4	ЛК «Управління прибутком»	2	1
	ПР «Використання операційного аналізу в управлінні формування прибутком підприємства»	2	2
	СР «Характеристика підходів щодо формування дивідендної політики»	11	12
5	ЛК «Управління активами»	2	1
	ПР «Управління активами»	2	1
	СР «Методологія оптимізації постачання на основі моделі Уілсона»	11	14
6	ЛК «Вартість та оптимізація структури капіталу»	2	1
	ПР «Оцінка ефективності формування капіталу підприємства»	2	0
	СР «Вартість капіталу як міра прибутковості підприємства»	11	14

7	ЛК «Управління інвестиціями»	2	0
	ПР «Управління інвестиціями»	2	0
	СР «Основні етапи формування портфеля фінансових інвестицій»	11	14
8	ЛК «Управління фінансовими ризиками»	2	0
	ПР «Управління фінансовими ризиками»	2	0
	СР «Особливості застосування методів управління фінансовими ризиками на підприємстві»	11	14
Разом	ЛК	16	6
	ПР (ЛР, СЗ)	16	4
	СР	88	110

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності): не передбачене.

Методи навчання:

- 1) вербальні (лекція, пояснення, розповідь);
- 2) наочні (ілюстрація, демонстрація);
- 3) практичні (різні види вправ і завдань, виконання розрахунків);
- 4) пояснювально-ілюстративні (пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами, презентація);
- 5) репродуктивний (виконання різного роду завдань за зразком);
- 6) активного навчання (ділові ігри, мозковий штурм, кейси, навчальна дискусія, виконання індивідуальних завдань).

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальную шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

1.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт: **не передбачене**.

1.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі,

але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ - підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ - оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n - кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 - Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

3.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється:

– за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 2.

Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf) , «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Таблиця 2 - Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка	Оцінка за шкалою ЄКТС
	екзамен	залік		Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.	
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0-34	Неприйнятн о		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Рекомендована література:

1. Базова література

1.1 Господарський кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

1.2 Податковий кодекс України: закон України від 08.01.2017 № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

1.3 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

1.4 Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

1.5 Бланк І.О. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Київ: Ельга, 2008. 724 с.

1.6 Брігхем Є. Основи фінансового менеджменту: підручник переклад з англ. - Київ: Молодь, 1997. 1000 с.

1.7 Варченко О.М. та ін. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. 2-ге вид. перероб. К.: Хай-Тек Прес, 2019, 396 с.

1.8 Лапіна І. С. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Лапіна І. С., Гончаренко О. М. та ін.; за заг. ред. І. С. Лапіної. Одеса: Атлант, 2016. 313 с.

1.9 Нестерова С.В. Фінансовий менеджмент: практикум: навчальний посібник. Київ : Кондор, 2018. 267 с.

1.10 Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. заг. ред.: І.О. Школьник, В.М. Кремень. Київ: Центр учбової літератури, 2018.

1.11 Фінансовий менеджмент: підручник / А.М.Поддєрьогін, Н.Д.Бабяк та ін; кер.авт. і наук. ред. проф. А.М.Поддєрьогін. 2-ге вид. перероб. Київ: КНЕУ, 2017. 534 с.

1.12 Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: Підручник. Вид. 2-ге стер. Київ: Знання, 2013. 375 с.

2. Допоміжна література

2.1 Бердинець М. Д., Сурженко А. В. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 352 с.

2.2 Квасницька Р. С. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навчальний посібник Львів, Магнолія 2006, 2013. 631 с.

2.3 Островська Г. Фінансовий менеджмент : підручник. Тернопіль : Підручники і посібники, 2016. 512 с.

2.4 Пазинич В. І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 408 с.

2.5 Партин Г. О., Селюченко Н. Є. Фінансовий менеджмент : підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 388 с.

2.6 Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Київ: Знання, 2012. 815 с.

2.7 Фінанси підприємств: підручник / Поддєрьогін А.М. та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 8-е вид., переробл. та допов. Київ : КНЕУ, 2013. 519 с.

Додаткові джерела:

1. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>

2. Кабінет міністрів України: веб-сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

3. Міністерство Фінансів України: веб-сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk>

4. Національний банк України : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>

5. Державний комітет статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Розробник (розробники)

силабусу навчальної дисципліни _____

підпис

Костенко Ю.О.

Завідувач кафедри

обліку і оподаткування _____

підпис

Ковальова Т.В.